

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра романських мов і зарубіжної літератури**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан _____
_____ факультету
/Рошко М.М. /
« ____ » _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (XIX століття)
для студентів 2 курсу ФІФ денної форми навчання
та 3 курсу ФІФ заочної форми навчання**

Рівень вищої освіти	бакалавр
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035.04 Філологія. Германські/романські мови та літератури (переклад включно)
Предметна спеціальність (Спеціалізація) (за наявності)	035.04 Філологія. Германські/романські мови та літератури (переклад включно)
Освітня програма	Англійська/Німецька/Французька мова та література. Переклад.
Статус дисципліни Мова навчання	обов'язкова українська

Робоча програма навчальної дисципліни **«Історія зарубіжної літератури (XIX століття) для здобувачів вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія. Германські/романські мови та літератури (переклад включно), предметної спеціальності (спеціалізації) (за наявності) 035 Германські/романські мови та літератури (переклад включно) освітньої програми Англійська/Німецька/Французька мова та література. Переклад.**

Розробник: Славич Т.Я., старший викладач кафедри романських мов та зарубіжної літератури

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
романських мов та зарубіжної літератури

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р.

Завідувач кафедри _____ Смужаниця Д.І.

Схвалено науково-методичною комісією _____ факультету ІФ

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р.

Голова науково-методичної комісії _____ Синьо В.В.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	2-ий	3-ий
Кількість модулів – 2 / -	Семестр:	
	3-ий	5-6-ий
	Лекції:	
	24 год.	8 год.
	Практичні (семінарські):	
	20 год.	4 год.
	Лабораторні:	
	-	-
	Самостійна робота:	
	46 год.	78 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури (XIX століття)» є:

- ознайомити студентів з історичним розвитком світового літературного процесу, з особливостями літературних епох та обставинами розвитку літературного процесу в кожній з країн Західної Європи та США, мова яких вивчається на факультеті іноземної філології як основна і додаткова, їх духовними цінностями, із знаковими надбаннями кожної з літератур у всьому розмаїтті літературних жанрів та стилів;
- навчити студентів працювати з джерелами інформації /підручниками та навчально-методичними посібниками, науковими виданнями творів, які запроваджені до шкільної програми/;
- підготувати студентів до розуміння літературних явищ XIX століття у контексті світової культури та у взаємозв'язках;
- показати місце і роль видатних майстрів слова, які своєю творчістю визначили характер та особливості художньої культури, її цінності та пріоритети;
- підготувати студентів до розуміння знакових творів світової літератури XIX ст., до усвідомлення природи різних жанрів словесної творчості кожної культурно-історичної епохи;
- сформувати у студентів як майбутніх учителів іноземної мови та світової літератури уміння застосовувати у педагогічній практиці набуті знання з оптимальною загальноосвітньою, пізнавально-виховною метою, збагачувати власну духовну культуру шляхом самоосвіти, творчо працювати над собою і вдосконаленням літературно-освітніх знань.

Основна мета, поставлена перед студентами – розумітися у літературному процесі XIX століття, а зокрема бути обізнаними із літературними течіями, тенденціями, постатями, творами цього часу. Метою курсу не є зазубрювання студентами імен, дат та текстів, метою є саме розуміння студентами логіки літературного процесу, взаємозв'язку літератури із історією, впливу літератури і впливу на літературу, в якій розкривається найбільше істин часу, яка часто є «секретарем суспільства» (Бальзак), або його «дзеркалом» (Гюго, Флобер).

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів;
- знання і розуміння професії та предметної галузі, основних концепцій, базових філологічних понять;
- здатність спілкуватися державною мовою, уміння правильно, логічно, ясно будувати своє усне й писемне мовлення;
- здатність вчитися і бути готовим до самоосвіти, постійного підвищення кваліфікації;
- здатність у процесі навчання та при самостійній підготовці до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології;
- здатність визначати, формулювати та розв'язувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення;
- здатність працювати в команді, виконувати дослідження в групі під керівництвом лідера, планувати та розподіляти час;
- уміння спілкуватися з нефахівцями, виявляти певні навички викладання;
- здатність практично користуватися мовною системою відповідно до норм конкретної мови і культури на основі здобутих знань про рівневу структуру цієї системи та усвідомлення особливостей мовних явищ;
- здатність глибоко розуміти й інтерпретувати зміст текстів зарубіжної художньої літератури, аналізувати мову і стиль, поетику художнього слова;

- здатність аналізувати й оцінювати педагогічні досягнення в галузі методики викладання літератури; здатність застосовувати новітні засоби й технології під час викладання літератури, використовувати різні методи, прийоми і форми організації навчання;
- здатність використовувати сучасні наукові методи філологічних досліджень, добирати, аналізувати, систематизувати й синтезувати фактичний лінгвістичний, літературний матеріал; узагальнювати підсумки виконаного дослідження та формулювати його новизну; оформляти згідно з сучасними вимогами та презентувати результати наукового дослідження в усній чи письмовій формі, послуговуючись відповідним термінологічним апаратом;
- базові загальні знання; розуміння культури і звичаїв народів світу; здатність і готовність удосконалювати і розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень; знання вершинних творів світової літератури;
- планування та управління проектами; здатність до аналізу і синтезу; готовність забезпечувати навчально-виховний процес відповідною навчально-методичною документацією, програмами, планами та інноваційними проектами; готовність на основі аналізу здійснювати прогнозування основних показників, що характеризують розвиток педагогічної системи; перспективне планування потреб у навчальній, навчально-методичній, науковій чи художній літературі;
- навички управління інформацією; здатність працювати самостійно; готовність здійснювати перевірку процесів збору, аналізу і систематизації інформації на основі різних її джерел (спеціалізованої літератури, ЗМІ, перспективного наукового, творчого досвіду тощо).

Робоча програма базується на принципах:

- релевантності – орієнтована на сучасні вимоги суспільства і професійні потреби студентів;
- студентоцентрованості – орієнтована на студентоцентроване навчання, в якому студент є активним повноцінним учасником навчально-виховного процесу і відповідає за свій освітній і професійний розвиток;
- розвитку особистості – створює можливості для особистісного та інтелектуального розвитку студента та реалізації його/її особистості;
- професійному вдосконаленні – закладає умови для безперервного самостійного навчання та професійного вдосконалення студентів протягом життя;
- інтегративності – побудована на взаємозв'язку всіх її компонентів та взаємопов'язаності видів мовленнєвої діяльності в освітньому процесі;
- комунікативній спрямованості освітнього процесу.

Основні цілі викладання дисципліни – практична, когнітивна, розвиваюча, освітня, професійна та виховна.

Практична ціль навчання дисципліни «Історія зарубіжної літератури (антична література, література доби Середньовіччя та Відродження)» полягає в оволодінні необхідними знаннями та формуванні комунікативної компетентності, у формуванні вміння вдосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

Когнітивна ціль навчання полягає у розвитку когнітивних здібностей студентів, вміння критично мислити, розв'язувати проблеми, креативності, здатності до автономного навчання та навчання протягом життя а також пам'яті (слухової, зорової, оперативної та тривалої), уваги (довільної і мимовільної), логічного мислення, вольових якостей, пов'язаних з досягненням прогресу в навчальній діяльності.

Розвиваюча ціль полягає у формуванні у студентів позитивного ставлення до оволодіння культурою народу(-ів), мова якого(-их) вивчається.

Освітня мета передбачає розвиток у студентів здатності до самооцінки, рефлексії, фідбеку щодо вмінь один одного та різних аспектів навчально-виховного процесу, самовдосконалення та розвиток метакогнітивних стратегій навчання (планування, моніторинг, вдосконалення навчання).

Професійна ціль полягає у формуванні у студентів професійної компетенції шляхом ознайомлення їх з різними методами, прийомами, підходами й освітніми технологіями

навчання літератури, залучення до розробки та виконання комунікативних та професійно-орієнтованих завдань, здатності взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, вміння використовувати практичний досвід і мовно-літературний контекст для реалізації цілей освітнього процесу в майбутній професійній діяльності в закладах середньої освіти.

Виховна мета передбачає сприяння формуванню у студентів здатності реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя, вміння використовувати гуманістичний потенціал літератури для формування свого власного духовного світу та духовного світу юного покоління громадян України в майбутній професійній діяльності.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Історія зарубіжної літератури (XIX століття)**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

Шифр НД за ОП	Назва навчальної дисципліни
ОК 1	Історія та культура України
ОК 2	Філософія
ОК 4	Латинська мова
ОК 5	Вступ до мовознавства
ОК 6	Вступ до літературознавства
ОК 10	Історія зарубіжної літератури (античність, Середні віки, Відродження, XVII-XVIII століття)
ОК 21	Вступ до спеціалізації
ОК 22	Основи наукових досліджень

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітніх програм «**Англійська/Німецька/Французька/Румунська мова та література. Переклад**», вивчення навчальної дисципліни «**Історія зарубіжної літератури (XIX століття)**» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.	ПРН 8
Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).	ПРН 13

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури (XIX століття)»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр
Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	ЗК 6
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ЗК 11
Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.	ФК 5
Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).	ФК 7

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури (XIX століття)» є: усне опитування, письмові практичні роботи, конспектування науково-критичної літератури, підсумкові контрольні роботи. Все це реалізується через накопичувальну бально-рейтингову систему, що передбачає оцінювання студентів за всі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування навчального навантаження з освітньої програми; поточний контроль, поетапний, модульний, підсумковий контроль; письмові, усні екзамени, тестування. 24 год. лекцій, 20 год. семінарських занять – висвітлення найважливіших періодів у розвитку світової літератури, осмислення творчості найбільш відомих письменників та їхніх творів у взаємодії різних ідейно-художніх тенденцій, напрямів тощо, самостійна робота /46 год./ - опрацювання навчальної й наукової літератури, ознайомлення з текстами художніх творів. Усього на засвоєння курсу «Історія зарубіжної літератури (XIX століття)» виділяється 90 годин.

Програма дисципліни «Історія зарубіжної літератури (XIX століття)» поділена на два модулі. Видами навчальної діяльності студентів згідно навчального плану є:

- лекційні заняття;
- практичні заняття;
- самостійна робота студентів (СРС).

Теми лекційних занять розкривають теоретичний матеріал дисципліни відповідно до літературно-історичної періодизації, необхідний для розуміння підходів до аналізу художніх творів, діяльності літературних шкіл, гуртків, угруповань зазначеного періоду, розуміння поглядів авторів тощо.

Лекційні заняття передбачають:

- виклад основних проблемних моментів курсу;
- ведення студентами конспектів із проблемних питань, тезове ознайомлення з питаннями аналізу проблематики та поетики художнього твору, поглядами того чи іншого автора, його творчою та життєвою біографією.

Теми практичних аудиторних занять розкривають проблемні питання дисципліни, необхідні для розуміння основних історико- літературних процесів, для формування навичок аналізу художнього твору в контексті творчості автора та його епохи.

Практичні заняття студентів передбачають:

- виклад основних проблемних моментів теми;

- самостійну роботу студентів над підручником з історії зарубіжної літератури, роботу над текстом художнього твору, роботу з теоретичними та науковими працями, роботу з словниками тощо;

- рекомендується студентам вести конспект підготовки до практичних занять з опрацьованих наукових праць, вести літературний щоденник тощо.

Методи контролю. Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на лекційних заняттях та практичних у відповідності до конкретних цілей та під час індивідуальної роботи викладача зі студентами.

Рівень підготовки студентів діагностується такими засобами: бліц-опитування (на лекційних заняттях), виконання тестів та опитування (на практичних заняттях), проведення колоквиумів, захист рефератів, співбесіди (консультативні години).

Підсумковий контроль засвоєння модулів здійснюється по їх завершенні.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою як середня арифметична оцінка засвоєння відповідних модулів і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні.

Для тих студентів, які хочуть поліпшити успішність з дисципліни за шкалою ECTS, підсумковий контроль засвоєння модуля здійснюється додатково за графіком, затвердженим у навчальному закладі під час зимових канікул або в останні 2 тижні навчального року.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: відповіді на семінарських заняттях та здача самостійної роботи.

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: іспит (4 семестр денна форма навчання / 6 семестр заочна форма навчання).

Схема формування оцінки

Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Два модулі – 25%+25% семестрової оцінки. Поточне оцінювання у вигляді семінарських занять - 25% семестрової оцінки Поточне оцінювання у вигляді самостійної роботи - 25% семестрової оцінки

Форми оцінювання студентів:

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усіх тем змістового модуля та виконання самостійних завдань.

- семестрове оцінювання:

1. Модульна контрольна робота: дві контрольні роботи, за кожен з яких студент максимально може отримати 50 балів, усього – 100 балів (що становить 50%).

2. Семінарські заняття: студент може максимально отримати 5 балів за роботу на семінарі (розгорнута відповідь на семінарському занятті на питання плану у вигляді оцінки, 1 бал за розгорнуте доповнення), максимальна кількість балів за 20 год. семінарських занять – 100 балів (що становить 25%).

3. Індивідуальне опитування базується на опрацьованні студентом тем самостійної роботи: передбачає відповідь на поставлене питання, яке оцінюється в 1 бал, максимальна кількість за самостійну роботу в сумі може становити 100 балів (що становить 25%), мінімальна – 0.

Підсумкове оцінювання відбувається у формі усного іспиту (у 4 семестрі після опрацьовання періоду «Історія зарубіжної літератури кінця XIX – початку XX століття»). До іспиту допускаються студенти, які набрали протягом семестру не менше 35 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1-2)

Поточне оцінювання та самостійна робота												Модульний контроль	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T1	T2	T3	T4	T5	T6		
10	15	25	19	20	11	12	18	15	35	8	12		
-	10	20	10	10	-	-	10	10	30	-	-	Бали сем.зан. (50+50)	
10	5	5	9	10	11	12	8	5	5	8	12	Бали мод. к/р (50+50)	
5	10	10	10	10	5	5	10	10	10	10	5	Бали сам.роб. (50+50)	

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	5	50	5	50
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)	-	-	-	-
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	-	-	-	-
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	-	-	-	-
Колоквіум по змісту прочитаних обов'язкових художніх творів	1	50	1	50
Презентація	-	-	-	-
Реферат	-	-	-	-
Есе	-	-	-	-
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		150		150

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота №1 містить 1 теоретичне питання та 20 тестових завдань. Максимальна кількість балів, які може отримати здобувач, - це 10 балів за теоретичну частину та 40 (2 бали за кожен правильно виконаний тест) за тестові завдання.

Модульна контрольна робота №2 містить 1 теоретичне питання та 35 тестових завдань. Максимальна кількість балів, які може отримати здобувач, - це 15 балів за теоретичну частину та 35 (1 бал за кожен правильно виконаний тест) за тестові завдання.

Результат 40–50 б. виставляється, якщо студент відповів на питання контрольної роботи в повному обсязі, мають місце обґрунтованість та повнота відповіді на теоретичні, практичні та тестові завдання. Можлива присутність деяких недоліків у вигляді описок.

Результат 30-39 б. виставляється, якщо студент відповів на питання контрольної роботи в повному обсязі, висвітлені всі теоретичні, практичні та тестові завдання, але має місце деяка необґрунтованість розкриття цих питань. Можлива присутність деяких недоліків у вигляді технічних помилок та описок.

Результат 20-29 б. виставляється, якщо студент відповів на питання контрольної роботи в неповному обсязі, немає повної відповіді на теоретичні, практичні або тестові завдання, але практичне завдання в основному виконане. Можлива присутність деяких грубих теоретичних або практичних помилок.

Результат 1-19 б. виставляється, якщо студент відповів на питання контрольної роботи в неповному обсязі, повністю відсутні відповіді на теоретичні, практичні або тестові завдання. Зазначена кількість балів може бути виставлена, якщо відповіді були не по суті теоретичних та практичних питань.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Програмою передбачено таку форму контролю, як іспит (у складі дисципліни «Історія зарубіжної літератури кінця XIX – початку XX століття»). Підсумковий семестровий контроль здійснюється за результатами модульного контролю та усної відповіді на питання, що входять до екзаменаційних білетів. Оцінка виставляється за 100-бальною шкалою, яка переводиться у національну шкалу та шкалу **ECTS**.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS
90 – 100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

1. Оцінка «відмінно» (90–100 б.) виставляється, якщо студент відповів на питання екзамену в повному обсязі, мають місце обґрунтованість та повнота відповіді на теоретичні та практичні питання. Можлива присутність деяких недоліків у вигляді описок.
2. Оцінка «добре» (74-89 б.) – виставляється, якщо студент відповів на питання екзамену в повному обсязі, висвітлені всі теоретичні та практичні питання, але має місце деяка необґрунтованість розкриття цих питань. Можлива присутність деяких недоліків у вигляді технічних помилок та описок.
3. Оцінка «задовільно» (60-73 б.) – виставляється, якщо студент відповів на питання екзамену в неповному обсязі, немає повної відповіді на теоретичні або практичні питання, але практичне питання в основному виконане. Можлива присутність деяких грубих теоретичних або практичних помилок.
4. Оцінка «незадовільно» (1-59 б.) – виставляється, якщо студент відповів на питання екзамену в неповному обсязі, повністю відсутні відповіді на теоретичні або практичні питання. Незадовільна оцінка може бути виставлена, якщо відповіді були не по суті теоретичних та практичних питань.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B		
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Зародження та розвиток романтизму в літературі Західної Європи, Росії та США.

Тема 1. – Зародження романтизму, формування естетики, етапи розвитку. – 1 год.

Цілі: засвоїти основні відомості про появу нового літературно-художнього методу – романтизму. Навчити студентів користуватись термінологічним апаратом, визначити основні риси романтизму. Засвоїти етапи розвитку зазначеного напрямку.

Підтема 1. Вступ. Література 1789-1794р.р. та публіцистика кінця XVIII ст. Їх вплив на літературу країн Європи.

Підтема 2. Основні закономірності виникнення і розвитку романтизму (к. XVIII ст. - 30 р. XIX ст.). Проблема творчого методу романтизму.

Підтема 3. Ознаки естетики романтизму в національних літературах Європи (проблема народності, проблема активного позитивного героя, проблема національної своєрідності романтизму в різних країнах Європи).

Самостійна робота. – 3 год. Періоди становлення естетики романтизму. Філософська основа романтизму.

Тема 2. – Романтизм у літературі Німеччини. – 2 год.

Цілі: засвоїти відомості про типові та специфічні ознаки естетики романтизму в літературі Німеччини. Познайомитись з творчістю видатних діячів цієї епохи. Окреслити риси романтизму в творах німецьких письменників початку XIX ст.

Підтема 4. Специфіка розвитку німецького романтизму.

Підтема 5. Єнські романтики. Гельдерлін "Гіперіон". Гайдельберзький гурток німецьких романтиків. Брати Грімм.

Підтема 6. Естетика, лірика і проза А. фон Шаміссо.

Самостійна робота. – 4 год. Напрями та специфіка діяльності єнських та гайдельберзьких романтиків. Роман Гельдерліна «Гіперіон». Фольклорна діяльність братів Грімм. Реалізм повісті А. фон Шаміссо «Дивна пригода Петера Шлеміля».

Підтема 7. Еволюція світогляду та творчого методу Е.Т.А. Гоффманна.

Семінарське заняття № 1. Проблематика та жанрові особливості роману Е.Т.А.Гоффманна «Життєві погляди kota Мурра». – 2 год.

Тема 3. – Розвиток англійської літератури доби романтизму. – 3 год.

Цілі: ознайомитись з особливостями історичного процесу в Англії на зламі XVIII-XIX ст., літературними школами та течіями; окреслити своєрідність поетичного стилю англійських поетів-романтиків; розглянути творчість видатних діячів зазначеної епохи; визначити специфіку романтизму в літературі Великобританії.

Підтема 8. Специфіка розвитку англійського романтизму. Літературні течії. Національні традиції.

Підтема 9. Поезія В.Блейка. Утворення та діяльність “Озерної школи”.

Самостійна робота. – 4 год. В.Блейк як засновник англійської романтичної лірики. Збірка «Пісні цноти та досвіду». Поезія поетів-лейкістів.

Підтема 10. Формування і розвиток світогляду Дж.Н.Г.Байрона. (Періодизація творчості. Цикл “східних” поем. “Паломництво Чайлд-Гаролда”. “Дон Жуан”.)

Семінарське заняття № 2. Ліро-епічна романтична поема Дж.Н.Г.Байрона «Паломництво Чайлд-Гаролда». – 2 год.

Підтема 11. Своєрідність естетики та поезії П.Б.Шеллі. (“Звільнений Прометей”, “Ченчі”). Поезія Дж.Кітса.

Підтема 12. В.Скотт – засновник жанру англійського історичного романтичного роману.

Семінарське заняття № 3. Роман В. Скотта «Айвенго» як зразок історичного романтичного роману. – 2 год.

Тема 4. – Засади романтизму в літературі Франції. – 2 год.

Цілі: ознайомитись з джерелами та специфікою французького романтизму; з’ясувати періоди розвитку естетики романтизму; ознайомитись з літературними школами та представниками французького романтизму.

Підтема 13. Джерела французького романтизму. Школа Ф.Р.де Шатобріана та Ж.Неккер де Сталь.

Підтема 14. Романтизм у роки Реставрації (А.де Ламартін, А.де Віньї). Специфіка жанрів французького романтизму (А.де Мюссе, А.Дюма).

Самостійна робота. – 4 год. Система жанрів французького романтизму. Драматургія В.М.Гюго.

Підтема 15. Особливості поезії П.Ж. Беранже.

Підтема 16. Творчість В.М. Гюго – визначне явище французької літератури.

Семінарське заняття № 4. Проблематика роману В.М.Гюго «Знедолені». – 2 год.

Підтема 17. Романтичні погляди Жорж Занд.

Тема 5. – Традиції романтизму в літературі США. – 2 год.

Цілі: окреслити хронологічні рамки розвитку та періодизації романтизму в США; з’ясувати специфіку романтизму в США; визначити зв’язок з європейськими романтичними традиціями; познайомитись з яскравими представниками літератури США.

Підтема 18. Специфіка романтизму в США.

Підтема 19. Своєрідність романтичного методу В.Ірвінга. Дж.Ф.Купер - творець американського соціального роману. Цикл романів про Шкіряну Панчоку.

Самостійна робота. – 2 год. Пенталогія про Шкіряну Панчоку Дж.Ф.Купера: композиція, проблематика, оповідач і система образів. Поезія Е.А.По.

Підтема 20. Своєрідність творчого методу Е.А.По – новеліста.

Семінарське заняття № 5. Майстерність Е.А.По як поета і новеліста. – 2 год.

Підтема 21. Поезія Г.В.Лонгфелло. Романтичний бунт проти американської дійсності в творах Н.Готорна та Г.Мелвілла.

Самостійна робота. - 2 год. Складність художнього простору роману «Мобі Дік, або Білий Кит» Г.Мелвілла.

Тема 6. – Польський і данський романтизм. – 2 год.

Цілі: визначити особливості літературного процесу в польській та данській літературах початку ХІХ ст.; ознайомитися з яскравими представниками цих національних літератур.

Підтема 22. Особливості розвитку літератури Польщі поч. ХІХ ст. Творчість А.Міцкевича.

Підтема 23. Розвиток романтизму в данській літературі. Г.К.Андерсен - романіст, драматург, поет і казкар.

Самостійна робота. – 4 год. Знайомство з романтичним доробком А.Міцкевича та Ю.Словацького.

Підтема 24. Підсумковий модульний контроль.

Змістовий модуль 2. Зародження і розвиток естетики реалізму в літературі Західної Європи та Росії (30-х - 70-х рр. ХІХ ст.) та США (50-х - 60-х рр. ХІХ ст.).

Тема 1. – Виникнення реалізму, етапи розвитку, зв'язок з романтизмом. – 1 год.

Цілі: засвоїти основні відомості про появу нового літературно-художнього методу – реалізм; визначити ознаки реалістичної естетики; опанувати термінологічний апарат; окреслити етапи розвитку; з'ясувати зв'язки реалізму з романтизмом.

Підтема 1. Передумови реалізму в європейській літературі ХІХ ст. Специфіка розвитку літератури 30-х-40-х років ХІХ ст.

Підтема 2. Новий етап розвитку літератури реалізму – література 1848-1871р.р.

Самостійна робота. – 2 год. Історико-економічні умови та філософські віяння в Європі 30-х – 40-х рр. ХІХ ст.

Тема 2. – Особливості розвитку німецької літератури 30-х-40-х рр. ХІХ ст. – 2 год.

Цілі: познайомитися з багатожанровістю літератури 30-х-40-х рр. ХІХ ст.; окреслити тематику творів цих десятиліть; визначити видатних представників зазначеного періоду.

Підтема 3. Розвиток літератури 30-х-40-х рр. ХІХ ст. в Німеччині (Г.Бюхнер, «Молода Німеччина», Г.Гервек, Г.Веерт та ін.).

Самостійна робота. – 4 год. Поезія і драма 30-х – 40-х рр. в німецькій літературі. «Подорожні картини» Г.Гайне.

Підтема 4. Г.Гайне: життя і творчість.

Семінарське заняття № 6 Сатирична поема Г.Гайне «Німеччина. Зимова казка». – 2 год.

Тема 3. - Література Великобританії 30-х - 70-х рр. ХІХ ст. – 2 год.

Цілі: охарактеризувати літературне життя Великобританії; з'ясувати особливості творчого методу визначних діячів англійської літератури.

Підтема 5. Літературне життя Англії 30-х-40-х рр. ХІХ ст.

Самостійна робота. – 2 год. Поезія А.Свінберна, А.Теннісона, Р.Бравнінга.

Підтема 6. Творчість Ч.Дікінза – визначне явище англійського реалізму ХІХ ст.

Семінарське заняття № 7. Проблематика роману Ч.Діккенса «Домбі і син». – 2 год.

Самостійна робота. – 2 год. Знайомство з творчістю сестер Бронті.

Підтема 7. Характер реалізму в творах В.М.Текері та Ш.Бронті.

Тема 4. - Реалізм у літературі Франції ХІХ ст. – 3 год.

Цілі: визначити основні напрямки розвитку літератури Франції; з'ясувати відмінності літературного процесу 30-х-40-х рр. та 1848-1871 рр.; познайомитись з літературними школами та представниками французької літератури.

Підтема 8. Літературний рух у Франції 30-х-40-х рр. ХІХ ст. Фредерік Стендаль: життя і творчість.

Самостійна робота. – 2 год. Естетичні та філософські погляди Фредеріка Стендаля. Італійська тема в його творчості.

Семінарське заняття № 8. Роман Фредеріка Стендаля «Червоне і чорне» як портрет епохи письменника. – 2 год.

Підтема 9. Особливості творчого методу О. де Бальзака.

Семінарське заняття № 9. Проблематика повісті О. де Бальзака «Гобсек». – 2 год.

Самостійна робота. – 1 год. Композиція «Людської комедії» О. де Бальзака. Проблематика романів О. де Бальзака.

Підтема 10. Новелістика П.Меріме.

Підтема 11. Література Франції між 1848 та 1871 рр. Поети-парнасці. «Квіти зла» Ш.Бодлера.

Підтема 12. Творчість Г.Флобера в контексті його часу.

Семінарське заняття № 10. Роман Г.Флобера «Мадам Боварі» як роман про «втрачені ілюзії». – 2 год.

Самостійна робота. – 1 год. Ознайомлення з поезією поетів гуртка «Парнас».

Тема 5. - Література США 50-х-60-х рр. XIX ст. – 2 год.

Цілі: з'ясувати вплив історичних подій на формування тематики, проблематики та жанрової різноманітності американської літератури; ознайомитися з творчістю видатних осіб зазначеного періоду.

Підтема 13. Аболіціоністська література 50-х-60-х рр. Творчість Г.Бічер-Стов.

Підтема 14. Основні теми та поетичні форми збірки «Листя трави» В.Вітмена.

Самостійна робота. – 4 год. Ознайомлення з творами В.Вітмена із збірки «Листя трави». Специфіка назви твору.

Тема 6. – Угорська література 30-х-40-х рр. XIX ст. – 2 год.

Цілі: познайомитися із специфікою розвитку угорської літератури.

Підтема 15. Різноманітність жанрів у творчості Ш.Петефі.

Самостійна робота. – 5 год. Ознайомлення з творами Ш.Петефі. Ш.Петефі та Закарпаття.

Підтема 16. Підсумковий модульний контроль.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	у тому числі						у тому числі					
	л	п	лаб	інд	с.р.	л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Зародження та розвиток романтизму в літературі Західної Європи, Росії та США.												
Тема 1. Зародження романтизму, формування естетики, етапи розвитку.	4	1	-	-	-	3	6	-	-	-	-	6
Тема 2. Романтизм у літературі Німеччини.	8	2	2	-	-	4	9	1	-	-	-	8
Тема 3. Розвиток англійської	11	3	4	-	-	4	11	1	2	-	-	8

літератури доби романтизму.												
Тема 4. Засади романтизму в літературі Франції.	8	2	2	-	-	4	7	1	-	-	-	6
Тема 5. Традиції романтизму в літературі США.	8	2	2	-	-	4	7	1	-	-	-	6
Тема 6. Польський і данський романтизм.	6	2	-	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Разом за змістовим модулем 1	45	12	10	-	-	23	46	4	2	-	-	40
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Зародження і розвиток естетики реалізму в літературі Західної Європи та Росії (30-х - 70-х рр. XIX ст.) та США (50-х - 60-х рр. XIX ст.).												
Тема 1. Виникнення реалізму, етапи розвитку, зв'язок з романтизмом.	3	1	-	-	-	2	6,5	0,5	-	-	-	6
Тема 2. Особливості розвитку німецької літератури 30-х-40-х рр. XIX ст.	8	2	2	-	-	4	6,5	0,5	-	-	-	6
Тема 3. Література Великобританії 30-х - 70-х рр. XIX ст.	8	2	2	-	-	4	8	1	-	-	-	7
Тема 4. Реалізм у літературі Франції XIX ст.	13	3	6	-	-	4	10	1	2	-	-	7
Тема 5. Література США 50-х-60-х рр. XIX ст.	6	2	-	-	-	4	7	1	-	-	-	6
Тема 6. Угорська література 30-х-40-х рр. XIX ст.	7	2	-	-	-	5	6	-	-	-	-	6
Разом за змістовим модулем 2	45	12	10	-	-	23	44	4	2	-	-	38
Усього годин	90	24	20	-	-	46	90	8	4	-	-	78

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.	Заочна ф.
1	Проблематика та жанрові особливості роману Е.Т.А.Гоффманна «Життєві погляди kota Мурра».	2	-
2	Ліро-епічна романтична поема Дж.Н.Г.Байрона «Паломництво Чайлд-Гаролда».	2	2
3	Роман В.Скотта «Айвенго» як зразок історичного романтичного роману.	2	-
4	Проблематика роману В.М.Гюго «Знедолені».	2	-
5	Майстерність Е.А.По як поета і новеліста.	2	-
6	Сатирична поема Г.Гайне «Німеччина. Зимова казка».	2	-
7	Проблематика роману Ч.Діккенса «Домбі і син».	2	-
8	Роман Фредеріка Стендаля «Червоне і чорне» як портрет епохи письменника.	2	-
9	Проблематика повісті О.де Бальзака «Гобсек»	2	-
10	Роман Г.Флобера «Мадам Боварі» як роман про «втрачені ілюзії».	2	2
	Разом	20	4

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Періоди становлення естетики романтизму. Філософська основа романтизму.	3	6
2	Напрями та специфіка діяльності єнських та гайдельберзьких романтиків. Роман Гельдерліна «Гіперіон». Фольклорна діяльність братів Грімм. Реалізм повісті А. фон Шаміссо «Дивна пригода Петера Шлеміля».	4	8
3	В.Блейк як засновник англійської романтичної лірики. Збірка «Пісні цноти та досвіду». Поезія поетів-лейкістів.	4	8
4	Драматургія В.М.Гюго. Система жанрів французького романтизму.	4	6
5	Пенталогія про Шкіряну Панчоку Дж.Ф.Купера: композиція, проблематика, оповідач і система образів. Поезія Е.А.По.	2	3
6	Складність художнього простору роману «Мобі Дік, або Білий Кит» Г.Мелвілла.	2	3
7	Знайомство романтичним доробком А.Міцкевича та Ю.Словацького.	4	6
8	Історико-економічні умови та філософські віяння в Європі 30-х – 40-х рр. ХІХ ст.	2	6
9	Поезія і драма 30-х – 40-х рр. в німецькій літературі. «Подорожні картини» Г.Гайне.	4	6
10	Поезія А.Свінберна, А.Теннісона, Р.Бравнінга.	2	4

11	Знайомство з творчістю сестер Бронті.	2	3
12	Естетичні та філософські погляди Фредеріка Стендаля. Італійська тема в його творчості.	2	2
13	Композиція «Людської комедії» О. де Бальзака. Проблематика романів О. де Бальзака.	1	3
14	Ознайомлення з поезією поетів гуртка «Парнас».	1	2
15	Ознайомлення з творами В.Вітмена із збірки «Листя трави». Специфіка назви твору.	4	6
16	Ш.Петефі: тематика поезій. Ш.Петефі та Закарпаття.	5	6
	Разом	46	78

6.5. Індивідуальні завдання (у разі потреби)

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА (у разі потреби)

Технічні засоби: інтерактивна дошка, комп'ютер, проектор, інтернет під'єднання, магнітофон із програвачем компакт-дисків або MP3 формату, відеозаписи до тем.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з історії зарубіжної літератури (література ХІХ) для студентів Інституту іноземної філології денної та заочної форми навчання / Укладач Славич Т.Я. Ужгород, 2012. 51 с.

Основна література

1. Апенко Е.М. Історія зарубіжної літератури ХІХ століття / Пер.з рос. К.,2018. 418 с.
2. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури ХІХ – початку ХХ століття: навч. посібник. [для студ. вищ. навч. закл.]. К.: Центр учбової літератури, 2009. 400 с.
3. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література ХІХ ст. Доба романтизму. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2001. 415 с.
4. Ніколенко О.М. Зарубіжна література ХІХ століття: підручник для студентів закладів вищої освіти. К.: Грамота, 2018. 226 с.
5. Павличко, Соломія. Зарубіжна література: Дослідж. та критич. статті. / Передм. Д. Наливайка. К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 559 с.
6. Ференц Н.С. Основи літературознавства: Підручник. К.: Знання, 2011. 431 с.
7. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку ХІХ ст.: Іст.-естет. нарис. К.: Вид дім «КМ Академія», 2007. 360 с.

Допоміжна література

1. Багацька О.В., Дука М.В. Література Англії: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів (англійською мовою). Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 443 с.

2. Бендзар Богдан, Бобинець Степан. Українська фонографічна передача антропонімів античної, англо-німецько-і франкомовної літератур. Ужгород: Закарпаття, 2000. 176 с.
3. Бендзар Богдан, Бобинець Степан. Методика викладання зарубіжної літератури в загальноосвітній школі з українською мовою навчання. Ужгород: Вид-во Ужгородського національного університету, 2001. 94 с.
4. Бобир О. В., Михед Т. В. Студії з історії англійської дитячої літератури. Ніжин : Видавець ПП Лисенко М.М., 2018. 264 с.
5. Зарубіжна література для дітей: підручник / Т. Б. Качак, Л. М. Круль. К. : Академвидав, 2014. 416 с. – (Серія «Альма-матер»).
6. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник: У 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005-2006. 824 с. / 864 с.
7. Література. Теорія. Методологія / Пер.з польської С.Яковенк; упорядкування і наук.ред.Д.Уліцької. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 543 с.
8. Літературознавчий словник-довідник / За ред.Р.Т.Гром'яка, І.Ю.Коваліва, В.І.Теремка. К.: ВЦ «Академія» 2006. 752 с.
9. Павличко С.Д. Зарубіжна література: Дослідження та критичні статті. К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001. 559 с.
10. Петрушенко В.Л. Філософія. Львів, 2003.
11. Сверстюк Є. Адельберт Шаміссо: Казка про трагедію втрати // На святі надій: Вибране. К.: Наша віра, 1999. С. 663-674.
12. Сверстюк Є. Стендаль: Наполеонівський вершник з пером // На святі надій: Вибране. К.: Наша віра, 1999. С. 674-678.
13. Франко І.Я. Статті про Дж. Байрона, В. Гюго, Г. фон Клейста, Г. Гейне та інших європейських романтиків // Зібрання творів: У 50 т. К., 1976 — 1986.
14. Шалагінов Б. Б. Класики і романтики: штудії з історії німецької літератури XVIII-XIX століть. К., 2013.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://www.zsu.zp.ua/lab/fildep/ZL.htm>
2. <http://lib.ru/CULTURE/RUDNEW/slowar.txt>
3. <http://www.sky-art.com/andersen/index.htm>
4. http://www.emory.edu/INTELNET/virt_bibl.html - Бібліотека М.Н.Епштейна.
5. <http://www.bnf.fr/> - Національна бібліотека Франції.
6. <http://bookz.com.ua> - Учбова література.
7. <http://sci-lib.com/> - Велика наукова бібліотека.
8. <http://promo.net/pg/> - Project Gutenberg - електронна бібліотека, книги на багатьох мовах світу.
9. <http://www.nbu.gov.ua> (інформаційний портал Національної бібліотеки ім.В.Вернадського)
10. <http://www.ukrlit.vn.ua>
11. <http://www.ukrlib.com.ua>
12. <http://www.poetryclub.com.ua>
13. <http://izbornyk.org.ua>
14. <http://www.litakcent.com.ua> (веб-портал критичних досліджень сучасної української та зарубіжної літератури)

Художня література до курсу (обов'язкова до опрацювання):

1. Гофман Е.Т.А. Крихітка Цахес. Золотий горнець. Життєві погляди kota Мурра.
2. Брати Грімм. Казки.

3. Гайне Г.	Книга пісень. Німеччина. Зимова казка.
4. Байрон Дж.Н.Г.	Лірика. Паломництво Чайлд-Гаролда. Дон Жуан. Корсар.
5. Шеллі П.Б.	Лірика. Звільнений Прометей.
6. Скотт В.	Роб Рой./ Айвенго.
7. Дікінз Ч.	Пригоди Олівера Твіста. Різдвяна пісня в прозі. Домбі і син.
8. Текері В.М.	Ярмарок марнославства.
9. Бронті Ш.	Джейн Ейр.
10. Гюго В.М.	Собор Паризької Богоматері. Знедолені. Ернані. Рюї Блаз. Кромвель (одна із драм на вибір студента)
11. Жорж Санд.	Індіана./ Орас.
12. Беранже П.Ж.	Король Івето. Маркіз де Караба. Старий фрак. Новий фрак. Супліка породистих собак.
13. Фредерік Стендаль.	Ваніна Ваніні. Червоне і чорне.
14. Бальзак О.	Гобсек. Ежені Гранде. Батько Горіо. (два твори на вибір студента)
15. Меріме П.	Партія в трік-трак. Таманго. Арсена Гійо. Маттео Фальконе.
16. Флобер Г.	Мадам Боварі.
17. Бодлер Ш.	Квіти зла.
18. Купер Дж.Ф.	Останній з могікан.
19. По Е.А.	Вбивство на вулиці Морг. Падіння дому Ашерів. Маска Червоної Смерті. Поезія.
20. Лонгфелло Г.В.	Пісня про Гайявату.
21. Бічер-Стов Г.	Хатина дядька Тома.
22. Вітмен В.	Листя трави.
23. Міцкевич А.	Лірика.
24. Петефі Ш.	Лірика.
25. Андерсен Г.К.	Казки.
26. Мелвілл Г.	Мобі Дік, або Білий Кит.